

Bank mobil ilovalaridan foydalanish qulayliklari

Xoliyorov Urol Ikrom o'g'li

Andijon davlat texnik instituti, bank ishi

va audit yo'nalishi, 4-kurs talabasi

e-pochta: urol2211@icloud.com

Eshonov M.A

Andijon davlat texnika instituti, Buxgalteriya

hisobi va menejment kafedrası I.F.N dotsenti

Annotatsiya: Ushbu maqola bank mobil ilovalaridan foydalanish qulayliklarini tahlil qiladi. Mobil banking, zamonaviy texnologiyalar rivojlanishi bilan birga, moliyaviy xizmatlarga bo'lgan talabni oshirib, foydalanuvchilarga qulay va tezkor xizmatlar taqdim etadi. Maqolada mobil ilovalar orqali amalga oshiriladigan asosiy operatsiyalar, masalan, hisob raqamlarini boshqarish, pul o'tkazmalari, to'lovlarni amalga oshirish va kreditlar olish jarayonlari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: ilova, operatsiya, samarali xizmatlar, investitsiya, mijoz, transformatsiya, raqamli bank, shaxsiy kabinet.

Kirish. Hozirgi kunda texnologiyaning tez rivojlanishi va raqamli transformatsiya jarayonlari hayotimizning har bir sohasiga ta'sir ko'rsatmoqda, ayniqsa moliya va bank sohasida. Bank mobil ilovalari foydalanuvchilarga o'z moliyaviy resurslarini boshqarish, to'lovlarni amalga oshirish va boshqa bank xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini beradi.

Ushbu ilovalar orqali foydalanuvchilar istalgan joyda va istalgan vaqtda bank hisob raqamlariga kirishlari, operatsiyalarni amalga oshirishlari va moliyaviy holatlarini nazorat qilishlari mumkin.

Mobil bankingning asosiy qulayliklaridan biri — bu qulaylik va tezlikdir. Foydalanuvchilar bank xizmatlariga kirish uchun bankka borishlari shart emas, balki mobil ilova orqali bir necha daqiqada kerakli operatsiyalarni bajarishlari mumkin. Shuningdek, mobil ilovalar xavfsizlikni ta'minlash uchun zamonaviy texnologiyalarni, masalan, biometrik autentifikatsiya va ikki faktorli autentifikatsiyani qo'llaydi, bu esa foydalanuvchilarning ma'lumotlarini himoya qiladi.

Bundan tashqari, mobil ilovalar foydalanuvchilarga hisob raqamlarini boshqarish, to'lovlarni amalga oshirish, xarajatlarni nazorat qilish va investitsiya imkoniyatlaridan foydalanish kabi ko'plab imkoniyatlarni taqdim etadi. Xabarnomalar va bildirishnomalar orqali foydalanuvchilar o'z hisob raqamlaridagi o'zgarishlar haqida real vaqt rejimida xabardor bo'lishadi.

Muhokama va natijalar

Mobil banking. Mobil bankingning asosiy qulayliklaridan biri — bu qulaylik va tezlikdir. Foydalanuvchilar bank xizmatlariga kirish uchun bankka borishlari shart emas, balki mobil ilova orqali bir necha daqiqada kerakli operatsiyalarni bajarishlari mumkin. Shuningdek, mobil ilovalar xavfsizlikni ta'minlash uchun zamonaviy texnologiyalarni, masalan, biometrik autentifikatsiya va ikki faktorli autentifikatsiyani qo'llaydi, bu esa foydalanuvchilarning ma'lumotlarini himoya qiladi.

Zamonaviy mobil ilovalarning imkoniyatlari quyidagilarni o'z ichiga oladi:

sizning hisobraqamlaringiz va kartalaringiz (ko'pincha depozitlar va kreditlar)dagi summalar haqidagi ma'lumotlarga ega shaxsiy kabinet;

onlayn operatsiyalar tarixi va hisobvaraqdan ko'chirmalar;

qo'shimcha xizmat (kredit, depozit) uchun ariza berish imkoniyati. Ko'pgina banklarda siz bankka shaxsiy murojaat qilmasdan butunlay masofadan turib depozit yoki omonat ochishingiz mumkin;
bank ichidagi hisob raqamlarga va uchinchi tomon banklariga pul o'tkazish imkoniyati;
xalqaro pul o'tkazmalari orqali pul o'tkazish va qabul qilish imkoniyati;
umumiy xizmatlar (uy-joy, telefon, televidenie va internet) uchun haq to'lash imkoniyati;
shaxsiy byudjetni rejalashtirish uchun qo'shimcha imkoniyatlar: siz nimaga pul sarflayotganingizni kuzatib borishingiz, moliyaviy maqsadlar qo'yishingiz va ular uchun pul tejashingiz mumkin.

Raqamli bank tushunchasi. O'zbekiston qonunchiligiga ilk marta raqamli bank tushunchasi 2018-yildan boshlab kiritilgan bo'lib, "Banklarni ro'yxatga olish va ular faoliyatini litsenziyalash tartibi to'g'risida" Nizomning birinchi bandida raqamli bankka quyidagicha ta'rif berilgan:

"Raqamli bank — innovatsion bank texnologiyalaridan foydalangan holda (kassa xizmatini ko'rsatmasdan) bank xizmatlarini masofaviy ko'rsatuvchi bank yoki uning tarkibiy bo'linmasi. Raqamli banklar tomonidan bank xizmatlarini masofaviy ko'rsatish bankning ichki tartib qoidalariga asosan qonun hujjatlari talablarini inobatga olgan holda amalga oshiriladi"

O'zbekistonda ilk bor "ANOR BANK" AJ 2020-yil sentyabr oyidan raqamli bank sifatida birinchi onlayn xizmatlarini ishga tushirgan hamda hozirgi kunda bir qator zamonaviy bank xizmatlarini ko'rsatib kelmoqda.

Boston Consulting Group analitiklarining hisoblashlariga ko'ra, raqamli iqtisodiyot bo'yicha boshqa rivojlanayotgan davlatlar yetakchilardan o'rtacha 8-10 yilga orqada qolgan. Ammo agarda hech qanday chora-tadbirlar ko'rilmasa, 3-5 yildan so'ng orqada qolish 15-20 yilga ham yetishi mumkin. "Industriya 4.0" konsepsiyasi doirasida ushbu

ko'rsatgich milliy iqtisodiyotning investitsion raqobatbardoshlik reytingi ko'rsatgichini aniqlashda asosiylaridan biri hisoblanadi.

Hozirgi kunda bank sohasi dunyo bo'ylab raqamli qurollanish poygasiga kirishgan. 2018-yilda dunyo banklari raqamli banking imkoniyatlari uchun 9.7 mlrd. AQSH dollari miqdorda investitsiya kiritishni rejalashtirgan. Ko'pchilik tijorat banklarida onlayn va mobil bank dasturlarini yaratish va rivojlantirish odatiy bank filiallari va ATMLarni ko'paytirishdan ko'ra muhimroq deb qaralmoqda.

Dunyo bo'ylab banklar allaqachon raqamli texnologiyalarga investitsiyalar qanday bo'lishi mumkinligi hamda mijozlarni jalb qilish va qoniqish hosil qilish haqida tushunib yetmoqda. Misol uchun Amerika banki an'anaviy bank filiallariga qaraganda ko'proq onlayn depozitlar qabul qilgan. Bankning Bosh ijrochi direktori Brayn Moynihaning fikriga ko'ra, raqamli bank xizmatlariga investitsiya kiritish mijozlarning ehtiyojini qondirishga yordam beradi.

Darhaqiqat, "Raqamli bank" tushunchasi 2015-2020 yillar davomida Yevropa davlatlarida jadallik bilan rivojlangan. Raqamli banklar o'z mijozlariga yanada qulaylik va foydali xizmatlarni taqdim etish maqsadida zamonaviy raqamli innovatsiyalardan keng foydalanadi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, bank mobil ilovalari foydalanuvchilarga qulay, xavfsiz va samarali moliyaviy boshqaruvni ta'minlaydi. Ularning kengayishi va rivojlanishi, moliya sohasida raqamli transformatsiyaning davom etishini ko'rsatadi. Mobil bankingning afzalliklarini to'liq anglash va ulardan samarali foydalanish, foydalanuvchilarning moliyaviy hayotini yanada yaxshilashga yordam beradi. Shuningdek, banklar uchun ham, raqobatbardoshligini oshirish va mijozlar bazasini kengaytirish imkoniyatini yaratadi.

Bank mobil ilovalari zamonaviy moliya xizmatlarini yanada qulay va samarali tarzda taqdim etadi. Ular foydalanuvchilarga 24/7 rejimida bank hisoblarini boshqarish,

to'lovlarni amalga oshirish, balansni tekshirish va boshqa ko'plab xizmatlardan foydalanish imkonini beradi. Mobil ilovalar yordamida vaqtni tejash, sayohat qilmasdan turib bank operatsiyalarini bajarish va xavfsizlikni ta'minlash mumkin.

Shuningdek, mobil ilovalar foydalanuvchilarga shaxsiy moliya boshqaruvi uchun qulay vositalarni taklif etadi, masalan, xarajatlarni nazorat qilish va budjet tuzish. Ularning intuitiv interfeysi va tezkor ishlashi orqali har qanday yoshdagi foydalanuvchilar uchun qulaylik yaratadi.

Umuman olganda, bank mobil ilovalari nafaqat bank xizmatlarini yanada samarali qiladi, balki moliyaviy savodxonlikni oshirishga ham yordam beradi, bu esa foydalanuvchilarga o'z moliyaviy holatini yaxshilash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi // Murojaatnoma 2020-yil 25-yanvar
2. Khudoykulov, H. A., & Sherov, A. B. (2021). DIGITAL ECONOMY DEVELOPMENT IN CORPORATE GOVERNANCE OF JOINT STOCK COMPANY. Экономика и бизнес: теория и практика, (3-2), 217-219.
3. Маткулиева, С., & Атабаева, К. (2022). РОЛЬ ЦИФРОВЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В РАЗВИТИИ ОТРАСЛЕЙ И ОТРАСЛЕЙ ЭКОНОМИКИ. Scientific progress, 3(2), 360-363.
4. Шеров, А. (2017). Олий таълим муассасаларига бюджетдан ташқари маблағларни жалб этишни такомиллаштириш. "Biznes-Эксперт", (3 (111)), 3.
5. А. Б. Шеров, & Х. А. Худайкулов (2021). ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КОММЕРЧЕСКОГО БАНКА НА МИРОВЫХ ФИНАНСОВЫХ РЫНКАХ. Scientific progress, 2 (1), 1261-1265.
7. Taylor Nicole Rogers, "Bank of America finally sees mobile deposits surpass inperson transactions," The Street, July 16, 2018